

Warszawa, 22-06-2026 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Wojciech Brzozowski

KMPT.023.1.2026.WA

Pan
Czesław Mroczek
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 12 czerwca 2026 r. (znak: DP-WL.0231.8.2026) dotyczące **projektu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobyt w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb** (projekt z dnia 5 czerwca 2026 r., nr w wykazie prac: 1329, dalej jako: „projekt”), działając na podstawie art. 19 lit. c Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) i art. 1 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264), przedstawiam następujące uwagi, z uprzejmą prośbą o ich rozpatrzenie i odpowiednie uwzględnienie.

Co do zasady **pozytywnie** ocenić należy podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do dostosowania warunków materialnych, jakim powinny odpowiadać

policyjne miejsca detencji, do zaleceń formułowanych przez sędziów penitencjarnych oraz przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur (KMPT). Projektowane rozwiązania zmierzają w szczególności do ograniczenia trudności występujących w praktyce w zakresie komunikacji z cudzoziemcami pozbawionymi wolności, poprawy funkcjonowania współpracy z osobami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, a także warunków bytowych w porze nocnej w policyjnych miejscach zatrzymań.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w obecnym brzmieniu projekt w zakresie dotyczącym wyposażenia policyjnych miejsc detencji ogranicza się do wskazania, iż mogą być one wyposażone w urządzenia elektroniczne służące do tłumaczenia mowy oraz w oświetlenie nocne. Takie ukształtowanie projektowanych przepisów nadaje im charakter fakultatywny, co w praktyce oznacza, że zapewnienie omawianego wyposażenia pozostanie – podobnie jak dotychczas – uzależnione od uznania poszczególnych jednostek organizacyjnych Policji.

Jak trafnie wskazano w uzasadnieniu projektu, wyposażenie pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoiów przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych oraz policyjnych izb dziecka w odpowiednie urządzenia tłumaczące mowę mogłoby w istotny sposób ułatwić porozumiewanie się pomiędzy funkcjonariuszami pełniącymi służbę a przebywającymi tam cudzoziemcami. Dotyczy to zarówno zaspokajania podstawowych potrzeb osób pozbawionych wolności, w szczególności w zakresie wyżywienia, ochrony zdrowia i warunków sanitarnych, jak i sytuacji nagłych, w których brak efektywnej komunikacji może prowadzić do powstania zagrożenia dla życia lub zdrowia tych osób.

Na potrzebę zapewnienia osobom pozbawionym wolności realnej możliwości komunikowania swoich potrzeb wskazuje również Europejski Komitet do Spraw Zapobiegania Torturom (CPT)¹.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich zagwarantowanie cudzoziemcom możliwości skutecznego komunikowania swoich potrzeb, w tym informacji dotyczących stanu zdrowia oraz samopoczucia, stanowi jedną z podstawowych gwarancji w zakresie zapobiegania torturom i innym formom niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Ponadto taka możliwość może łagodzić napięcia będące efektem pozbawienia wolności, przyczynić się do deeskalacji sytuacji konfliktowych oraz zwiększyć dostęp osób zatrzymanych do innych gwarancji

¹ Zob. raporty CPT z wizyt w Grecji – w 2020 r. (CPT/Inf (2020) 35, p. 23) i w 2023 r., CPT/Inf (2024) 21, p. 33-34). Raporty dostępne na stronie: <https://www.coe.int/en/web/cpt>.

prewencyjnych, w szczególności dostępu do lekarza, pomocy prawnej i mechanizmów skargowych.

Dlatego też należałoby rozważyć wprowadzenie obligatoryjnego wymogu wyposażenia policyjnych miejsc zatrzymań w elektroniczne urządzenia służące do tłumaczenia mowy. Rozwiązanie takie przyczyniłoby się również do wyeliminowania problematycznych sytuacji, w której tłumaczenie odbywa się za pośrednictwem osoby nieposługującej się biegle językiem obcym, niebędącej tłumaczem przysięgłym, lub za pośrednictwem ogólnodostępnych aplikacji tłumaczeniowych w prywatnych telefonach funkcjonariuszy Policji². Taka sytuacja stanowi obszar ryzyka zarówno w odniesieniu do prawidłowości i kompletności informacji, jak i ochrony danych wrażliwych.

Warto wskazać, że Podkomitet ONZ ds. Prewencji Tortur (SPT)³ rekomendował polskim władzom podjęcie niezbędnych działań legislacyjnych i administracyjnych w celu zagwarantowania, aby wszystkie osoby pozbawione wolności były od samego początku detencji informowane o przysługujących im prawach oraz o przyczynach zatrzymania, a także, w możliwie najkrótszym czasie po zatrzymaniu, o przedstawionych im zarzutach. Informacje te powinny być w pierwszej kolejności przekazywane ustnie, w sposób jasny i zrozumiały językowo dla danej osoby, w razie potrzeby z udziałem tłumacza, a następnie w formie pisemnej⁴.

Zasadne jest więc objęcie nowelizacją również § 1 ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia zmieniającego. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich przepis ten powinien zostać uzupełniony w taki sposób, aby zapewniał osobom przebywającym w pomieszczeniach możliwość porozumiewania się w sprawach dotyczących ich pobytu także z wykorzystaniem elektronicznych urządzeń służących do tłumaczenia mowy.

Wątpliwości budzi możliwość fakultatywnego wyposażenia pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia w oświetlenie nocne (§ 1 pkt 1 projektu). W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich powinien to być obligatoryjny element wyposażenia policyjnych

² Zob. raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji jednostek Policji, przeprowadzonych w okresie od 5 sierpnia do 11 grudnia 2025 r., KMPT.570.50.2025, s. 29, <https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2026-06/Raport%20-%20jednostki%20Policji%202025.pdf>.

³ Subcommittee on Prevention of Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (SPT), <https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/spt>.

⁴ Zob. raport SPT z wizyty w Polsce w 2018 r., CAT/OP/POL/ROSP/1, p. 50.

pomieszczeń dla osób zatrzymanych. Jego brak utrudnia bowiem osobom zatrzymanym odpoczynek w godzinach nocnych, co stanowi nieuzasadnioną dolegliwość⁵.

Postulat dostosowania oświetlenia w pomieszczeniach do pory doby, w tym przez zapewnienie jego przygaszenia w porze nocnej, był zalecany przez CPT państwu członkowskiemu Rady Europy⁶.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich warto rozważyć wprowadzenie obligatoryjnego oświetlenia nocnego również w pokojach przejściowych.

Opiniowany projekt przewiduje bowiem taką fakultatywną możliwość (§ 1 pkt 4 projektu). Co prawda pobyt w tego rodzaju pomieszczeniach ma co do zasady charakter krótszy niż osadzenie w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych (zgodnie z przepisami zatrzymany może przebywać w pokoju przejściowym nie dłużej niż 6 godzin od momentu umieszczenia)⁷, nie można jednak wykluczyć, że osadzenie nastąpi nocą. W takim przypadku brak oświetlenia nocnego stanowi dla osoby zatrzymanej nieuzasadnioną dolegliwość.

Projekt nie przewiduje możliwości funkcjonowania w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych placów spacerowych, mimo wieloletnich zaleceń CPT⁸, SPT⁹ i KMPT¹⁰ w tym zakresie. Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia nie przewidują placów spacerowych, a osoby zatrzymane nie mają przyznanego prawa do spaceru i przebywania na świeżym powietrzu. W rezultacie po osadzeniu spędzają one czas

⁵ Zob. raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Łomży, Białymstoku, Poznaniu, Lesznie, Rzeszowie, Krośnie, Zambrowie, Ostrołęce, Chrzanowie, Sopocie, Człuchowie, Parczewie i Wrocławiu z 26 czerwca 2026 r., KMP.570.39.2024.MK, p. 42-43.

⁶ Zob. raporty CPT: z wizyty w Słowenii w 2017 r., CPT/Inf (2017) 27, p. 25; z wizyty w Mołdawii w 2020 r., CPT/Inf (2020) 27, p. 36.

⁷ Zob. § 1 ust. 2 załącznika nr 10 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tym pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2023 r. poz. 2672).

⁸ Zob. raporty CPT z wizyt w Polsce w 2009 r. (CPT/Inf (2011) 20, p. 37), 2013 r. (CPT/Inf (2014) 21, p. 34), 2017 r. (CPT/Inf (2018) 39, p. 33), 2022 r. (CPT/Inf (2024) 10, p. 22).

⁹ Zob. raport SPT z wizyty w Polsce w 2018 r., CAT/OP/POL/ROSP/1, p. 66-67.

¹⁰ Zob. np. raport Rzecznika Praw Obywatelskich z działalności w Polsce Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, Nieludzkiego, Poniżającego Traktowania lub Karania w 2022 r., s. 49. Raport dostępny na stronie BIP RPO: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/kategoria-prawna-i-organizacyjna/krajowy-mechanizm-prewencji-raporty-rpo>.

w pokojach dla osób zatrzymanych, co nie wpływa pozytywnie na ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

Tymczasem CPT zaleca, aby wszystkie osoby przetrzymywane w areszcie policyjnym przez 24 godziny lub dłużej miały możliwość ćwiczeń na świeżym powietrzu. Z kolei SPT rekomenduje zapewnienie wszystkim osobom zatrzymanym przez Policję możliwość spędzania czasu poza celami, w tym wykonywania ćwiczeń fizycznych i dostęp do świeżego powietrza przez co najmniej godzinę dziennie¹¹.

Wskazane powyżej kwestie są istotne z punktu widzenia skutecznej prewencji tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego i poniżającego traktowania albo karania. Dlatego też zwracam się z uprzejmą prośbą o ich wzięcie pod uwagę na dalszym etapie prac legislacyjnych.

Z poważaniem

Wojciech Brzozowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

¹¹ Zob. raport SPT z wizyty w Polsce w 2018 r., CAT/OP/POL/ROSP/1, p. 66-67.